

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA

**Raport uzupełniający opinię
z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.**

AM.

**Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.
dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA**

Raport zawiera 41 kolejno ponumerowanych stron i składa się z następujących części:

	Strona
I. Ogólna charakterystyka Banku	2
II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania	5
III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki	6
IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego.....	10
V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta.....	39
VI. Informacje i uwagi końcowe	41

ASL

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

I. Ogólna charakterystyka Banku

- (a) Bank został utworzony w 1919r. jako Pocztowa Kasa Oszczędnościowa.

W 1950r. Bank rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności Bank Państwowy. W dniu 18 stycznia 2000r. na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności Bank Państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna. W dniu 12 kwietnia 2000r. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy dokonał wpisu Banku do Rejestru Handlowego. Obecnie Bank zarejestrowany jest pod numerem KRS0000026438, a właściwym sądem rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Bankowi nadano numer NIP 525-000-77-38. Dla celów statystycznych jednostka otrzymała numer REGON 016298263.

- (b) Zarejestrowany kapitał zakładowy Banku na dzień 31 grudnia 2008r. wynosił 1.000.000 tys. zł i składał się z 1.000.000.000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym:

- 510.000.000 akcji imiennych serii A;
- 105.000.000 akcji imiennych serii B;
- 385.000.000 akcji na okaziciela serii C.

- (c) Na podstawie art.111 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, Bank prowadzi działalność maklerską za pośrednictwem wyodrębnionej jednostki organizacyjnej Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział - Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie z siedzibą w Warszawie (dalej Dom Maklerski PKO BP SA).

Dom Maklerski PKO BP SA istnieje od 1991 roku. Na podstawie uchwały Komisji Papierów Wartościowych nr 17/91 z dnia 26 sierpnia 1991 roku DM PKO BP otrzymał zezwolenie na działalność w zakresie publicznego obrotu papierami wartościowymi. Uchwałą Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA nr 24/91 z dnia 26 września 1991 roku Dom Maklerski PKO BP SA został wpisany do rejestru uczestników bezpośrednich Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

- (d) W badanym roku Bank wykonywała działalność typową dla banku uniwersalnego. Jednocześnie, w ramach Domu Maklerskiego PKO BP SA, Bank prowadzi działalność maklerską.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

I. Ogólna charakterystyka Banku (cd.)

(e) W roku obrotowym członkami Zarządu Banku byli:

Jerzy Pruski	Prezes Zarządu	od 20 maja 2008r.
Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	od 20 maja 2008r.
Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu	od 1 lipca 2008r.
Tomasz Mironczuk	Wiceprezes Zarządu	od 20 maja 2008r.
Mariusz Klimczak	Wiceprezes Zarządu	do 30 września 2008r.
Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	od 15 grudnia 2008r.
Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	od 1 lipca 2008r.
Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu	od 1 września 2008r.
Rafał Juszczyk	Prezes Zarządu	do 20 maja 2008r.
Berenika Duda-Uhryn	Wiceprezes Zarządu	do 20 maja 2008r.
Robert Działak	Wiceprezes Zarządu	do 20 maja 2008r.
Wojciech Kwiatkowski	Wiceprezes Zarządu	do 20 maja 2008r.
Aldona Michalak	Wiceprezes Zarządu	do 20 maja 2008r.
Adam Skowroński	Wiceprezes Zarządu	do 20 maja 2008r.
Stefan Świątkowski	Wiceprezes Zarządu	do 20 maja 2008r.

(f) Na dzień bilansowy jednostkami powiązanymi z Bankiem były:

Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA	-	jednostka zależna
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	-	jednostka zależna
PKO Inwestycje Sp. z o.o.	-	jednostka zależna
Inteligo Financial Services SA	-	jednostka zależna
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA	-	jednostka zależna
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	-	jednostka zależna
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	-	jednostka zależna
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	-	jednostka zależna
Kredobank SA	-	jednostka zależna
PKO Finance AB	-	jednostka zależna
Centrum Haffnera Sp. z o.o.	-	jednostka współzależna
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	-	jednostka współzależna
Bank Pocztowy SA	-	jednostka stowarzyszona
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	-	jednostka stowarzyszona
Ekogips SA (w upadłości)	-	jednostka stowarzyszona
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	-	jednostka stowarzyszona
Agencja Inwestycyjna CORP S.A.	-	jednostka stowarzyszona

oraz spółki należące do grup kapitałowych PKO Inwestycje Sp. z o.o., Bankowy Fundusz Leasingowy SA i Inteligo Financial Services SA.

(g) Spółka jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Korzystając z możliwości wyboru zasad rachunkowości przewidzianej przepisami Ustawy, począwszy od roku 2005, Spółka sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

I. Ogólna charakterystyka Banku (cd.)

- (h) Bank, jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2008r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską. W celu zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Banku jako jednostki dominującej jednostkowe sprawozdanie finansowe należy czytać w powiązaniu ze sprawozdaniem skonsolidowanym.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- (a) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została wybrana na biegłego rewidenta Banku uchwałą nr 3 Rady Nadzorczej z dnia 17 kwietnia 2008r. na podstawie paragrafu 15 ustęp 1 punkt 3 Statutu.
- (b) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 66 ust. 2 Ustawy o rachunkowości.
- (c) Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 12 maja 2008r. w okresie:
- badanie wstępne od 13 października do 12 grudnia 2008r.;
 - badanie końcowe od 12 stycznia do 8 kwietnia 2009r.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wpływu inflacji. Ogólny wskaźnik zmian poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych (od grudnia do grudnia) wyniósł w badanym roku 3,3% (4,0% w 2007r.).

Poniższe komentarze przedstawiono w oparciu o wiedzę uzyskaną w trakcie badania sprawozdania finansowego.

- Na dzień bilansowy suma aktywów wyniosła 131.244.827 tys. zł i uległa zwiększeniu o 25.904.573 tys. zł (25%) w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2007r. Wzrost ten został sfinansowany głównie wyższym o 16.641.467 tys. zł (20%) saldem zobowiązań wobec klientów, zwiększeniem ujemnej wyceny instrumentów pochodnych o 4.870.072 tys. zł (tj.380%), wzrostem salda zobowiązań od banków o 2.074.997 tys. zł (tj.57%) oraz wzrostem o 1.799.831 tys. zł (15%) kapitałów własnych.
- Saldo zobowiązań wobec klientów wyniosło na dzień bilansowy 101.856.930 tys. zł i stanowiło 78% sumy bilansowej (spadek o 3 p.p. w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2007r.). Zmiana salda zobowiązań wobec klientów była głównie efektem znacznego przyrostu zobowiązań wobec osób fizycznych wzrost o 10.124.892 tys. zł (tj.16%), w porównaniu do salda na dzień 31 grudnia 2007r. oraz podmiotów gospodarczych wzrost o 3.925.167 tys. zł (tj.26%), w porównaniu do salda na dzień 31 grudnia 2007r.) (komentarz 14).
- Zobowiązania z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych wyniosły 6.150.337 tys. zł na koniec 2008r. Wzrost salda na dzień bilansowy był głównie rezultatem zwiększenia wolumenu zawieranych transakcji, oraz sytuacji na rynku walutowym w drugiej połowie 2008r. (komentarz 13).
- Saldo zobowiązań wobec banków wyniosło 5.699.452 tys. zł na dzień bilansowy i składało się głównie z otrzymanych kredytów i pożyczek w USD na kwotę 2.656.004 tys. zł i lokat od innych banków w kwocie 2.835.727 tys. zł. Zmiana o 2.074.997 tys. zł (57%) w stosunku do stanu na 31 grudnia 2007r. wynikała głównie ze zwiększenia salda przyjętych lokat - zmiana o 1.399.050 tys. zł (tj.97%) oraz wzrostu wyceny otrzymanych kredytów na wskutek deprecjacji polskiej waluty względem dolara amerykańskiego - zmiana o 606.728 tys. zł (tj.30%).
- Wartość kapitałów własnych na 31 grudnia 2008r. wyniosła 13.529.372 tys. zł (11.729.541 tys. zł na 31 grudnia 2007r.). Wzrost salda tej pozycji o 1.799.831 tys. zł (15%) był wynikiem zasilenia kapitału zapasowego częścią wyniku finansowego za 2007r. w kwocie 1.624.991 tys. zł (komentarz 18).
- Wartość funduszy własnych liczona na bazie regulacyjnej wyniosła na dzień 31 grudnia 2008r. 12.389.193 tys. zł, w porównaniu do 9.543.342 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007r. i była wyższa o 3.567.353 tys. zł od całkowitego wymogu kapitałowego o 8.821.840 tys. zł na koniec 2008r. Współczynnik wypłacalności liczony na dzień bilansowy na bazie portfela bankowego i handlowego wyniósł 11,24% i uległ zmniejszeniu w porównaniu do końca poprzedniego roku o 0,63 p.p.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Wyższy poziom finansowania znalazł odzwierciedlenie przede wszystkim we wzroście na dzień bilansowy salda kredytów i pożyczek udzielonych klientom - zmiana o 24.279.826 tys. zł (tj.33%), inwestycyjnych papierów wartościowych wzrost o 2.914.958 tys. zł (tj.50%) oraz w dodatniej wycenie pochodnych instrumentów finansowych - zmiana o 2.042.795 tys. zł (tj.131%).
- Na dzień bilansowy kredyty i pożyczki udzielone klientom wyniosły 98.102.019 tys. zł i stanowiły 75% wartości sumy bilansowej (wzrost o 5 p.p. w porównaniu do końca 2007 roku). W wartości brutto portfel kredytowy osiągnął poziom 100.702.559 tys. zł na dzień bilansowy i wzrósł o 24.573.638 tys. zł (32%) w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2007r. Większość z tego wzrostu (33%) dotyczy kredytów mieszkaniowych dla klientów detalicznych (komentarz 6).
- Jakość portfela na dzień bilansowy mierzona udziałem kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kredytach brutto ogółem uległa nieznacznej poprawie w stosunku do końca 2007r. Na dzień 31 grudnia 2008r. udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w całości salda kredytów i pożyczek wyniósł 3,1% (3,0% na 31 grudnia 2007r.). Jednocześnie wskaźnik pokrycia odpisami aktualizującymi należności kredytowych ze stwierdzoną utratą wartości wyniósł 61,0% na 31 grudnia 2008r. i spadł w porównaniu do końca bezpośrednio poprzedzającego go roku obrotowego o 18,0 p.p. Utrzymanie jakości portfela na niezmiennym poziomie było spowodowane znaczącym zwiększeniem wartości portfela kredytowego (wzrost brutto o 32%) w efekcie zwiększonej sprzedaży.
- Wzrost salda inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży na dzień bilansowy do poziomu 8.756.511 tys. zł wynikał przede wszystkim ze wzrostu zaangażowania Banku w obligacje emitowane przez Skarb Państwa - zmiana o 2.193.163 tys. zł (tj.201% w stosunku do 31 grudnia 2007r.).
- Saldo aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na dzień bilansowy wyniosło 4.546.497 tys. zł. Spadek salda wynikał głównie z niższego zaangażowania Banku w obligacje skarbowe - spadek o 4.908.050 tys. zł (tj.68%) w stosunku do 31 grudnia 2007r. i obligacje innych banków - zmiana o 591.142 tys. zł (tj. 77%).
- Spadek należności od banków o 1.408.826 tys. zł do kwoty 3.906.973 tys. zł na dzień bilansowy wynikał głównie ze znaczącego spadku lokat w innych bankach - spadek o 2.615.342 tys. zł (tj.55%), częściowo zrekompensowanego wyższym stanem należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu - zmiana ponad 4-krotna, o 588.803 tys. zł oraz wzrostem salda kredytów udzielonych innym bankom (głównie nowe kredyty udzielone na rzecz Kredobanku SA na łączną kwotę 545.818 tys. zł). Spadkowi należności od banków towarzyszyło lokowanie nadwyżek pieniężnych na rachunku w Banku Centralnym - wzrost salda o 1.164.164 tys. zł do kwoty 5.758.248 tys. zł.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Wskaźniki płynności Banku do 1 miesiąca i do 3 miesięcy kalkulowane na podstawie danych o zapadalnych aktywach i wymagalnych pasywach według urealnionych terminów wymagalności, wyniosły odpowiednio 1,49 i 1,29 (2,83 w 2007r. dla obu terminów). Spadek wskaźników w 2008r. wynikał ze znaczącego wzrostu wartości zobowiązań zaklasyfikowanych do terminu wymagalności do 1 miesiąca, w tym przede wszystkim zobowiązań wobec klientów i zobowiązań z tytułu wyceny instrumentów pochodnych.
- Wynik na działalności operacyjnej wyniósł w 2008 roku 3.697.850 tys. zł i był wyższy niż w 2007 roku o 370.705 tys. zł, tj. 11%. Na wartość tego wyniku złożyły się przede wszystkim: wynik z tytułu odsetek w kwocie 5.968.083 tys. zł, wynik z tytułu prowizji i opłat w kwocie 2.132.815 tys. zł oraz wynik z pozycji wymiany w kwocie 734.567 tys. zł. Jednocześnie, wynik na działalności operacyjnej pomniejszyły ogólne koszty administracyjne w kwocie 3.969.247 tys. zł oraz wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartości należności w kwocie 1.148.930 tys. zł w 2008r.
- Pomimo zmniejszenia w 2008r. marży odsetkowej liczonej jako stosunek wyniku odsetkowego do przychodów odsetkowych o 3 p.p. w porównaniu do 2007r., wynik z tytułu odsetek był w badanym roku wyższy o 1.464.976 tys. zł (33%) od wyniku zanotowanego w roku ubiegłym. Był to głównie rezultat wzrostu przychodów odsetkowych związanych ze zwiększeniem akcji kredytowej w 2008r. Dodatkowo, wyższa o 0,4 p.p. okazała się stopa przychodu odsetkowego z aktywów pracujących, która w 2008r. wyniosła 8,0%. Zmniejszeniu uległa cena środków obcych (z 2,0% w 2007r. do 2,7% w 2008r.) (komentarz 19).
- Przychody prowizyjne wyniosły 2.813.078 tys. zł w 2008r. i wzrosły w porównaniu do 2007r. o 164.986 tys. zł (6%), czego główną przyczyną było zwiększenie otrzymanych opłat i prowizji z tytułu kart płatniczych o 146.851 tys. zł (tj. 21%). Przy wzroście poziomu kosztów prowizyjnych w 2008r. w porównaniu do 2007r. o 25.943 tys. zł – (tj. 4%) do kwoty 680.263 tys. zł skutkowało wzrostem wyniku z tytułu prowizji w 2008r. o 139.043 tys. zł (7%) w porównaniu z 2007r. – do kwoty 2.678.343 tys. zł.
- Wynik z pozycji wymiany w 2008r. uległ znacznemu zwiększeniu o 211.874 tys. zł. (41%) do kwoty 734.567 tys. zł. Różnice kursowe z tytułu rewaluacji aktywów i zobowiązań w walucie obcej wzrosły w badanym roku ponad 11-krotnie i wyniosły 2.942.413 tys. zł (267.248 tys. zł w 2007 r.). Wzrost wyniku został ograniczony poprzez ujemną wycenę instrumentów pochodnych, głównie walutowych swapów stopy procentowej (CIRS), wykorzystywanych przede wszystkim w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej i walutowym, na kwotę 2.207.846 tys. zł (wycena dodatnia w kwocie 255.445 tys. zł w 2007 r.) (komentarz 23).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Zwiększeniu o 1.103.982 tys. zł (25-krotnie) uległy również odpisy netto z tytułu utraty wartości. W 2008r. wyniosły one 1.148.930 tys. zł. Na wysokość wyniku z tytułu odpisów największy wpływ miało utworzenie w 2008r. odpisu z tytułu utraty wartości akcji w spółce zależnej Kredobank SA na kwotę 356.101 tys. zł. Dodatkowo, na zmianę salda w 2008r. istotny wpływ miał wzrost odpisów z tytułu utraty wartości kredytów gospodarczych - wzrost o 387.823 tys. zł (tj.528%) oraz konsumpcyjnych - wzrost o 171.671 tys. zł (tj.74%).(komentarz 26).
- Wyższa skala działalności Banku w 2008r. skutkowałą wzrostem o 283.824 tys. zł (8%) ogólnych kosztów administracyjnych do kwoty 3.969.247 tys. zł. Na wzrost złożyło się głównie zwiększenie kosztów rzeczowych o 131.230 tys. zł (12%) do kwoty 1.270.174 tys. zł i świadczeń pracowniczych o 114.427 tys. zł (5%) do kwoty 2.269.539 tys. zł. Ogólna efektywność działania, liczona jako iloraz kosztów do przychodów (C/I) uległa w 2008r. polepszeniu. Wskaźnik C/I w 2008r. wyniósł 45% i był o 7 p.p. niższy od poziomu z 2007r. (komentarz 27).
- Rentowność brutto (liczona jako zysk brutto do przychodów ogółem) wyniosła w badanym roku 29,6% i zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 5 p.p.
- Obciążenie podatkowe w 2008r. wyniosło 816.590 tys. zł. Efektywna stopa opodatkowania wyniosła 22% w 2008r. i była wyższa o 4 p.p. w porównaniu do 2007r. W rezultacie w 2008r. Bank osiągnął zysk netto w kwocie 2.881.260 tys. zł, który był wyższy od wyniku za 2007r. o kwotę 161.269 tys. zł (6%). Rentowność netto wyniosła w 2008r. 23,1% (28,3% w 2007r.).
- Wskaźnik zwrotu z aktywów (liczony jako zysk netto do średniego stanu aktywów ogółem) wyniósł 2,4% w 2008r. i w porównaniu do 2007r. spadł o 0,3 p.p. Ponadto niższy o 2,2 p.p. w 2008r. był zwrot na kapitale. W badanym roku wskaźnik zwrotu z kapitału wyniósł 22,8%.

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone zgodnie z zasadą kontynuacji działalności.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

BILANS na 31 grudnia 2008r.

	Komentarz	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana	31.12.2008r.	31.12.2007r.
AKTYWA		tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)	Struktura (%)	Struktura (%)
Kasa, środki w Banku Centralnym	1.	5.758.248	4.594.084	1.164.164	25	4	4
Należności od banków	2.	3.906.973	5.315.799	(1.408.826)	(27)	3	5
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3.	1.496.147	1.202.919	293.228	24	1	1
Pochodne instrumenty finansowe	4.	3.599.545	1.556.750	2.042.795	131	3	2
Instrumenty finansowe wyznaczone do wyceny							
do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5.	4.546.497	8.101.534	(3.555.037)	(44)	3	8
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6.	98.102.019	73.822.193	24.279.826	33	75	70
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	7.	8.756.511	5.841.553	2.914.958	50	7	6
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	8.	823.518	1.054.395	(230.877)	(22)	1	1
Wartości niematerialne	9.	1.155.042	927.610	227.432	25	1	1
Rzeczowe aktywa trwałe	10.	2.462.967	2.270.480	192.487	8	2	2
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	187.707	(187.707)	(100)	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	28.	166.803	35.531	131.272	369	-	-
Inne aktywa	11.	470.557	429.699	40.858	10	-	-
Aktywa razem		131.244.827	105.340.254	25 904 573	25	100	100

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

BILANS na 31 grudnia 2008r. (cd.)

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY WŁASNE	Komentarz	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana	31.12.2008r.	31.12.2007r.
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)	Struktura (%)	Struktura (%)
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		2.816	1.279	1.537	120	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	12.	5.699.452	3.624.455	2.074.997	57	4	3
Pochodne instrumenty finansowe	13.	6.150.337	1.280.265	4.870.072	380	5	1
Zobowiązania wobec klientów	14.	101.856.930	85.215.463	16.641.467	20	78	81
Zobowiązania podporządkowane	15.	1.618.755	1.614.885	3.870	-	1	2
Pozostałe zobowiązania	16.	1.355.396	1.421.321	(65.925)	(5)	1	1
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		470.416	-	470.416	-	-	-
Rezerwy	17.	561.353	453.045	108.308	24	1	-
Zobowiązania razem		117.715.455	93.610.713	24 104 742	26	90	88
Kapitał zakładowy		1.000.000	1.000.000	-	-	1	1
Pozostałe kapitały		9.648.112	8.009.550	1.638.562	20	7	8
Wynik roku bieżącego		2.881.260	2.719.991	161.269	6	2	3
Kapitały własne	18.	13.529.372	11.729.541	1 799 831	15	10	12
Zobowiązania i kapitały własne razem		131.244.827	105.340.254	25 904 573	25	100	100

APK

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

		2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana	2008r.	2007r.
	Komentarz	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)	Struktura (%)	Struktura (%)
Przychody z tytułu odsetek		8.646.426	6.245.091	2.401.335	38	69	65
Koszty z tytułu odsetek		(2.678.343)	(1.741.984)	(936.359)	54	31	28
Wynik z tytułu odsetek	19.	5.968.083	4.503.107	1.464.976	33		
Przychody z tytułu prowizji i opłat		2.813.078	2.648.092	164.986	6	23	28
Koszty z tytułu prowizji i opłat		(680.263)	(654.320)	(25.943)	4	8	10
Wynik z tytułu prowizji i opłat	20.	2.132.815	1.993.772	139.043	7		
Przychody z tytułu dywidend	21.	130.896	52.113	78.783	151	1	1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	22.	(195.430)	(76.746)	(118.684)	155	2	1
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		(951)	6.521	(7.472)	(115)	-	-
Wynik z pozycji wymiany	23.	734.567	522.693	211.874	41	6	5
Pozostałe przychody operacyjne	24.	160.736	140.607	20.129	14	1	1
Pozostałe koszty operacyjne	25.	(114.689)	(84.551)	(30.138)	36	1	1
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	26.	(1.148.930)	(44.948)	(1.103.982)	2.456	13	1
Ogólne koszty administracyjne	27.	(3.969.247)	(3.685.423)	(283.824)	8	45	59
Wynik na działalności operacyjnej / Zysk brutto		3.697.850	3.327.145	370.705	11		
Podatek dochodowy	28.	(816.590)	(607.154)	(209.436)	34		
Zysk netto		2.881.260	2.719.991	161.269	6		
Przychody razem		12.485.703	9.615.117	2.870.586	30	100	100
Koszty razem		(8.787.853)	(6.287.972)	(2.499.881)	40	100	100
Zysk brutto		3.697.850	3.327.145	370.705	11		

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację majątkową i finansową oraz wyniki finansowe Banku

Działalność gospodarczą Banku, jej wynik finansowy za rok obrotowy oraz sytuację majątkową i finansową na dzień bilansowy w porównaniu do roku ubiegłego charakteryzują następujące wskaźniki (1):

	2008r.	2007r.
Wskaźniki rentowności		
Rentowność brutto (zysk brutto / przychody ogółem)	29,6%	34,6%
Rentowność netto (zysk netto / przychody ogółem)	23,1%	28,3%
Wskaźnik zwrotu z kapitału (zysk netto / średnie aktywa netto) (2)	22,8%	25,0%
Wskaźnik zwrotu z aktywów (zysk netto / średnie aktywa ogółem) (2)	2,4%	2,7%
Stopa przychodu odsetkowego z aktywów pracujących (przychody z tytułu odsetek / średnie aktywa pracujących) (2)	8,0%	6,6%
Wskaźnik kosztów / przychodów (ogólne koszty administracyjne / wynik na działalności bankowej) (3)	45%	52%
Cena środków obcych (koszty odsetek / średnie zobowiązania oprocentowane) (2)	2,7%	2,0%
Wskaźniki jakości aktywów		
Udział aktywów pracujących w aktywach ogółem (4)	91,6%	92,3%
Udział kredytów ze stwierdzoną utratą wartości w kredytach dla klientów brutto ogółem	3,1%	3,0%
Pokrycie odpisami aktualizującymi kredytów dla klientów z utratą wartości	61,0%	79,0%
Wskaźniki płynności		
Płynność do 1 miesiąca (5)	1,49	2,83
Płynność do 3 miesięcy (5)	1,29	2,83
Inne wskaźniki		
Współczynnik wypłacalności	11,24%	11,87%
Fundusze własne (tys. zł)	12.389.193	9.543.342
Całkowity wymóg kapitałowy (tys. zł)	8.821.840	6.431.473

(1) Wartości poszczególnych wskaźników mogą być różne od wskaźników przedstawionych w sprawozdaniu finansowym ze względu na odmienny sposób kalkulacji.

(2) Stany średnie pozycji bilansowych obliczono na podstawie stanu poszczególnych pozycji na początku i końcu bieżącego oraz poprzedniego roku obrotowego

(3) Wynik na działalności bankowej rozumiany jako wynik na działalności operacyjnej pomniejszony o ogólne koszty administracyjne oraz wynik odpisów z tyt. utraty wartości kredytów i pożyczek.

(4) Aktywa pracujące definiowane są jako środki w banku centralnym (bez kasy), należności od banków i klientów, inwestycyjne oraz przeznaczone do obrotu papiery wartościowe.

(5) Wskaźniki płynności rozumiane są jako stosunek zapadalnych aktywów do wymagalnych pasywów według urealnionych terminów zapadalności na dzień bilansowy.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Bilans na dzień 31 grudnia 2008r.

1. Kasa, środki w Banku Centralnym

Na dzień 31 grudnia 2008r. saldo pozycji „Kasa, środki w Banku Centralnym” wynosiło 5.758.248 tys. zł (4.594.084 tys. zł na koniec 2007r.), z czego 3.419.832 tys. zł stanowiły środki utrzymywane przez Bank na rachunku w Narodowym Banku Polskim (2.972.067 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007r.).

Na dzień bilansowy Bank naliczał i utrzymywał rezerwę obowiązkową zgodnie z Uchwałą Nr 15/2004 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 13 kwietnia 2004r. w sprawie zasad i trybu naliczania oraz utrzymywania przez banki rezerwy obowiązkowej. Deklarowana rezerwa obowiązkowa w NBP do utrzymywania w grudniu 2008r. wynosiła 3.519.554 tys. zł (2.885.695 tys. zł w grudniu 2007r.).

2. Należności od banków

Saldo należności od banków na poszczególne daty bilansowe oraz ich dynamikę zaprezentowano w poniższej tabeli:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Lokaty w innych bankach	2.108.482	4.723.824	(2.615.342)	(55)
Udzielone kredyty i pożyczki	940.197	513.629	454.635	89
Transakcje z przysiężeniem odkupu	603.200	14.397	588.803	4.090
Rachunki bieżące	247.292	49.846	197.446	396
Należności z tytułu nierozliczonych transakcji	28.067	-	28.067	-
Środki pieniężne w drodze	7.846	14.379	(6.533)	(45)
Razem	3.935.084	5.316.075	(1.380.991)	(26)
Odpis z tytułu utraty wartości należności	(28.111)	(276)	(27.835)	10.085
Razem netto	3.906.973	5.315.799	(1.408.826)	(27)

Na dzień 31 grudnia 2008r. 54% salda dotyczyło lokat w innych bankach (89% salda na dzień 31 grudnia 2007r.). W saldzie należności od banków 698.501 tys. zł (18%) dotyczyło kredytów udzielnych na rzecz Kredobank SA (205.296 tys. zł, tj. 4% na koniec 2007r.).

W saldzie lokaty w innych bankach 82% stanowiły banki o ratingach powyżej A- (97% na 31 grudnia 2007 r.).

Kwota 28.067 tys. zł nierozliczonych transakcji dotyczy prawie w całości transakcji instrumentami pochodnymi, postawionymi w stan wymagalności. Kwota tych transakcji jest objęta 100% odpisem aktualizującym.

73% salda stanowiły należności wyrażone w walucie obcej (55% na 31 grudnia 2007r.).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

3. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Na saldo „Aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu” na dzień 31 grudnia 2008r. o wartości 1.496.147 tys. zł składały się następujące aktywa:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Bony skarbowe	772.803	60.172	712.631	1.184
Obligacje skarbowe (PLN)	699.119	1.125.562	(426.443)	(38)
Obligacje skarbowe (EUR)	19.476	7.395	12.081	163
Inne	4.749	9.790	(5.041)	(51)
Razem	1.496.147	1.202.919	293.228	24

Wzrost wyceny aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu o 293.228 tys. zł (24%) na dzień bilansowy był spowodowany głównie zwiększeniem zaangażowania Banku w bony skarbowe przy jednoczesnym zmniejszeniu zaangażowania w obligacje. Szczególnie znaczący przyrost wartości bonów skarbowych w portfelu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu nastąpił w grudniu 2008r. - wzrost o 490.349 tys. zł w stosunku do listopada. Zmiany proporcji papierów wartościowych w portfelu wynikają z dążenia Banku do lokowania środków w papiery bezpieczne, gwarantujące stałą stopę zwrotu, których wartość nie podlega znaczącym fluktuacjom w rezultacie zmian cen rynkowych.

4. Pochodne instrumenty finansowe

Saldo dodatniej wyceny instrumentów pochodnych w porównaniu do 2007r. wzrosło ponad dwukrotnie i na dzień 31 grudnia 2008r. wynosiło 3.599.545 tys. zł. Na kwotę składały się następujące pozycje:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Swapy stopy procentowej	2.786.213	1.439.884	1.346.329	94
- w tym CIRS	56.290	410.927	(354.637)	(86)
Opcje walutowe i opcje na akcje	575.003	15.528	559.475	3.603
Walutowe transakcje terminowe	226.705	101.338	125.367	124
Inne	11.624	-	11.624	-
Razem	3.599.545	1.556.750	2.042.795	131

Zwiększenie wyceny transakcji swap stopy procentowej o 94% w stosunku do 31 grudnia 2007r. związane jest ze zwiększeniem aktywności Banku w zakresie sprzedaży instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej i walutowym, szczególnie w segmencie klienta korporacyjnego.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

4. Pochodne instrumenty finansowe (cd.)

Wyższa o 559.475 tys. zł w porównaniu do końca 2007r. dodatnia wycena opcji (głównie walutowych) i dwukrotny wzrost aktywów z tytułu wyceny walutowych transakcji terminowych spowodowane są znaczącym zwiększeniem sprzedaży instrumentów zabezpieczających w 2008r. Zmiana sytuacji na rynku walutowym w czwartym kwartale 2008r. spowodowała istotny wzrost dodatniej wyceny transakcji. Wycena aktywów na dzień bilansowy z tytułu transakcji pochodnych uwzględnia korektę do wartości godziwej z tytułu analizy ryzyka kredytowego kontrahentów w wysokości 115.448 tys. zł.

5. Instrumenty finansowe wyznaczone do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Saldo „Instrumentów finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat” w porównaniu do końca roku 2007 spadło o prawie połowę (44%) i na dzień 31 grudnia 2008r. wyniosło 4.546.497 tys. zł. Na tę pozycję składały się następujące aktywa:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Bony skarbowe	2.060.454	-	2.060.454	-
Obligacje skarbowe	2.313.167	7.221.217	(4.908.050)	(68)
Obligacje zagraniczne	172.876	880.317	(707.441)	(80)
Razem	4.546.497	8.101.534	(3.555.037)	(44)

Spadek salda aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na dzień bilansowy wynikał głównie ze spadku zaangażowania Banku w obligacje skarbowe przy jednoczesnym wzroście zaangażowania w bony skarbowe. Portfel obligacji skarbowych był przez Bank zmniejszany stopniowo przez cały badany rok w związku z zarządzaniem płynnością Banku i finansowaniem akcji kredytowej. Zwiększenie zaangażowania w bony skarbowe nastąpiło w ostatnim kwartale roku i związane było z dążeniem do ulokowania nadwyżek płynnościowych w płynnych aktywach gwarantujących stabilną stopę zwrotu bez ryzyka. Jednocześnie przez cały 2008r. Bank stopniowo zmniejszał portfel obligacji zagranicznych wyemitowanych przez banki - zmiana o 591.142 tys. zł. Zmiana ta wynikała z sytuacji makroekonomicznej skutkującej wzrostem ryzyka kredytowego emitentów, oraz zanikiem płynności na rynku bankowych papierów dłużnych.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

6. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

a) Struktura rodzajowa portfela kredytowego Banku

Na portfel kredytowy brutto na dzień bilansowy składały się:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Sektor finansowy (bez banków)	2.592.355	1.508.977	1.083.378	72
kredyty gospodarcze	2.592.355	1.508.977	1.083.378	72
Sektor niefinansowy	94.894.814	70.940.466	23.954.348	34
kredyty konsumpcyjne	20.712.187	18.347.196	2.364.991	13
kredyty mieszkaniowe	45.524.822	33.099.986	12.424.836	38
kredyty gospodarcze	28.657.805	19.493.284	9.164.521	47
Sektor budżetowy	3.215.390	3.679.478	(464.088)	(13)
kredyty gospodarcze	3.215.390	3.679.478	(464.088)	(13)
Razem kredyty i pożyczki brutto	100.702.559	76.128.921	24.573.638	32
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(2.600.540)	(2.306.728)	(293.812)	13
Razem kredyty i pożyczki netto	98.102.019	73.822.193	24.279.826	33

Na dzień bilansowy 27.145.521 tys. zł stanowiły należności walutowe brutto (14.736.858 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007r.), z tego 82% dotyczyło franka szwajcarskiego (81% na 31 grudnia 2007r.) Udział Banku w łącznej kwocie wartości udzielonych kredytów netto sektora bankowego (z uwzględnieniem banków spółdzielczych) wyniósł 16%.

b) Struktura jakościowa portfela kredytowego Banku

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	31.12.2008r. Struktura	31.12.2007r. Struktura
	tys. zł	tys. zł	%	%
Kredyty i pożyczki ze zidentyfikowaną utratą wartości	3.161.595	2.317.186	3,1%	3,0%
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości brutto	97.540.964	73.811.735	96,9%	97,0%
Kredyty i pożyczki brutto razem	100.702.559	76.128.921	100,0%	100,0%
Odpisy na zidentyfikowaną utratę wartości	(1 928 032)	(1 831 055)	74,1%	79,4%
Odpisy na poniesioną, ale niezidentyfikowaną utratę wartości (IBNR)	(672.508)	(475.673)	25,9%	20,6%
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek razem	(2.600.540)	(2.306.728)	100,0%	100,0%
Kredyty i pożyczki netto razem	98.102.019	73.822.193		

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

6. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

b) Struktura jakościowa portfela kredytowego Banku (cd.)

W 2008r. roku Bank dokonał sprzedaży części portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom (wierzycelności bilansowe i pozabilansowe) zaklasyfikowane jako te ze stwierdzoną utratą wartości. Łączna wartość sprzedanych wierzycelności bilansowych wyniosła 493.773 tys. zł w wartości brutto.

Jakość portfela na dzień bilansowy mierzona udziałem kredytów z rozpoznaną utratą wartości uległa nieznacznemu pogorszeniu względem końca 2007r. i wyniosła 3,1% (3,0% w 2007r.). Jednocześnie o 18 p.p. spadło pokrycie kredytów z rozpoznana utratą wartości odpisami i wyniosło 61,0%. Utrzymanie jakości portfela na niemal niezmiennym poziomie mimo dotworzenia odpisów z tytułu utraty wartości w kwocie netto 293.812 tys. zł było możliwe dzięki znaczącemu zwiększeniu wartości portfela kredytowego - wzrost o 24.573.638 tys. zł (tj.32%) w stosunku do 31 grudnia 2007r. w efekcie zwiększonej sprzedaży, szczególnie w pierwszych trzech kwartałach 2008r. Dodatkowo, wyższy niż przed rokiem był udział odpisów z tytułu poniesionej ale niezidentyfikowanej straty (IBNR) w odpisach ogółem – na dzień bilansowy wyniósł on 25,9% (20,6% na 31 grudnia 2007r.).

7. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2008r. saldo pozycji „Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży” wynosiło 8.756.511 tys. zł (5.841.553 tys. zł na koniec roku ubiegłego), co stanowiło wzrost w porównaniu do dnia 31 grudnia 2007r. o 2.914.958 tys. zł, tj.50%.

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Obligacje skarbowe	3.286.726	1.093.563	2.193.163	201
Obligacje NBP	2.673.729	2.633.505	40.224	2
Obligacje komunalne	1.418.099	1.176.047	242.052	21
Obligacje korporacyjne	1.184.934	852.031	332.903	39
Obligacje zagraniczne	122.200	-	122.200	-
Instrumenty kapitałowe notowane	65.939	79.350	(13.411)	(17)
Pozostałe	4.884	7.057	(2.173)	(31)
Razem	8.756.511	5.841.553	2.914.958	50

Zmiana salda na dzień bilansowy wynikała głównie ze zwiększenia zaangażowania Banku w obligacje skarbowe o 2.193.263 tys. zł. Wzrost ten został spowodowany przede wszystkim nabyciem przez Bank w badanym roku obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu i terminie wykupu w 2010r. (dziesięcioletnich o wartości nominalnej 1.580.000 tys. zł i obligacji pięcioletnich o wartości nominalnej 350.000 tys. zł). Ponadto Bank zakupił w 2008r. obligacje skarbowe denominowane w EUR i USD o wartości nominalnej odpowiednio 30.000 tys. EUR i 30.000 tys. USD.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

7. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (cd.)

Na saldo obligacji korporacyjnych i komunalnych składają się obligacje przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego, dla których Bank pełni rolę organizatora emisji. Wzrost salda zarówno obligacji korporacyjnych jak i komunalnych wynikał z dużej liczby nowych emisji w trzech pierwszych kwartałach 2008r.

Na saldo obligacji zagranicznych składają się obligacje zakupione w 2008r. denominowane w EUR.

8. Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone

Saldo inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone na dzień 31 grudnia 2008r. wyniosło 823.518 tys. zł i uległo zmniejszeniu w stosunku do 2007r. o 230.877 tys. zł.

Zgodnie z MSR.27.37.a Bank wycenia jednostki zależne, współzależne oraz stowarzyszone według kosztu, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Podmioty zależne	600.805	877.997	(277.192)	(32)
- wartość w cenie nabycia	918.835	888.702	30.133	3
- odpis z tytułu utraty wartości	(318.030)	(10.705)	(307.325)	2.871
Podmioty współzależne	61.869	61.869	-	-
- wartość w cenie nabycia	61.869	61.869	-	-
- odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Podmioty stowarzyszone	160.844	114.529	46.315	40
- wartość w cenie nabycia	168.960	168.960	-	-
- odpis z tytułu utraty wartości	(8.116)	(54.431)	46.315	(85)
Akcje i udziały w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	823.518	1.054.395	(230.877)	(22)

Spadek salda inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone był spowodowany między innymi dotworzeniem odpisów z tytułu utraty wartości akcji Kredobank SA w wysokości 307.364 tys. zł. Efekt ten został częściowo pomniejszony poprzez rozwiązanie odpisów na inwestycje w Banku Pocztowym SA (33.500 tys. zł.) oraz w Kolei Gondolowej Jaworzyna Krynicka SA (15.531 tys. zł).

Utworzenie 100% odpisu na akcje Kredobank SA jest wynikiem analizy wartości odzyskiwanej w związku z pogorszeniem się w 2008r. warunków funkcjonowania banków na Ukrainie. W pierwszej połowie 2008r. Bank rozwiązał cały odpis utworzony na inwestycje w Bank Pocztowy SA. Rozwiązanie odpisu nastąpiło w efekcie przeprowadzonego testu na utratę wartości metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych, który wykazał wartość inwestycji przekraczającą zaangażowanie w cenie nabycia.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

9. Wartości niematerialne

Saldo wartości niematerialnych na dzień bilansowy wzrosło o 227.432 tys. zł (25%) i składało się z następujących pozycji:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Oprogramowanie	1.787.570	1.567.880	219.690	14
Inne wartości niematerialne (w tym koszty skapitalizowane)	216.154	131.387	84.767	65
Razem brutto	2.003.724	1.699.267	304.457	18
Umorzenie	(833.309)	(756.284)	(77.025)	10
Odpis z tytułu utraty wartości	(15.373)	(15.373)	-	
Razem netto	1.155.042	927.610	227.432	25

Najbardziej istotną pozycją salda na 31 grudnia 2008r. jest Zintegrowany System Informatyczny („ZSI”), którego wartość netto na dzień bilansowy wynosi 577.925 tys. zł. Wartość nakładów na ZSI w badanym roku wyniosła 160.490 tys. zł.

W badanym okresie wartość odpisów z tytułu utraty wartości nie uległa w badanym okresie zmianom i dotyczyła w całości nie użytkowanych funkcjonalności systemu ZSI.

Zużycie wartości niematerialnych, mierzone jako stosunek umorzenia do wartości brutto, wynosiło na dzień bilansowy 42% (45% na 31 grudnia 2007r.).

10. Rzeczowe aktywa trwałe

Na dzień bilansowy wartość netto salda pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” wynosiła 2.462.967 tys. zł i w porównaniu do 31 grudnia 2007r. wzrosła o 192.487 tys. zł:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Maszyny i urządzenia	2.082.754	2.311.757	(229.003)	(10)
Grunty i budynki	1.954.645	1.922.591	32.054	2
Środki trwałe w budowie	530.553	271.305	259.248	96
Nieruchomości inwestycyjne	32.009	39.012	(7.003)	(18)
Środki transportu	8.101	12.433	(4.332)	(35)
Inne	383.710	367.183	16.527	5
Środki trwałe brutto	4.991.772	4.924.281	67.491	1
Umorzenie	(2.526.889)	(2.651.844)	124.955	(5)
Odpis z tytułu utraty wartości	(1.916)	(1.957)	41	(2)
Środki trwałe netto	2.462.967	2.270.480	192.487	8

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

10. Rzeczowe aktywa trwałe (cd.)

Zmiana salda brutto wynikała głównie z nowych nakładów na środki trwałe w kwocie 432.349 tys. zł oraz z likwidacji i sprzedaży maszyn i urządzeń o łącznym koszcie nabycia 312.932 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2008r. odpis z tytułu utraty wartości w wysokości 1.916 tys. zł dotyczył budynków (1.216 tys. zł) oraz środków trwałych w budowie (700 tys. zł)

Zużycie rzeczowych aktywów trwałych mierzone jako stosunek umorzenia do wartości brutto, wynosiło na dzień bilansowy 51% i w porównaniu do końca 2007r. uległo zmniejszeniu o 3 p.p.

11. Inne aktywa

Wartość innych aktywów wzrosła o 40.858 tys. zł (10%) i na dzień bilansowy składała się z następujących pozycji:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Należności od odbiorców	157.892	156.938	954	1
Rozrachunki z tytułu transakcji zrealizowanych przy użyciu kart	131.974	154.187	(22.213)	(14)
Rozliczenia instrumentów finansowych	55.628	24.388	31.240	128
Niezarejestrowane zwiększenie kapitału spółki zależnej Kredobank	48.737	-	48.737	-
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	29.729	21.377	8.352	39
Zapasy związane z działalnością eksploatacyjną, uboczną i inwestycyjną	15.211	9.910	5.301	53
Należności od budżetu z tytułu prowadzonej przez bank dystrybucji znaków wartościowych	8.883	8.373	510	6
Należności z tytułu działalności dewizowej	8.628	15.892	(7.264)	(46)
Rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	7.255	6.614	641	10
Inne	135.156	98.980	31.520	32
Razem brutto	599.093	496.659	97.778	20
Odpis z tytułu utraty wartości	(128.536)	(66.960)	(56.920)	85
Razem netto	470.557	429.699	40.858	10

Na dzień bilansowy w saldzie należności od odbiorców 111.289 tys. zł dotyczyło rozliczeń ze spółką zależną eService SA.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

11. Inne aktywa (cd.)

Na saldo rozliczeń instrumentów finansowych na dzień bilansowy składało się przede wszystkim rozliczenie premii zapłaconej z tytułu zakupu opcji w kwocie 42.994 tys. zł (15.879 tys. zł na 31 grudnia 2007 r.).

W saldzie odpisów na 31 grudnia 2008r. zawarty jest 100% odpis w kwocie 48.737 tys. zł z tytułu utraty wartości nie zarejestrowanego na dzień bilansowy podwyższenia kapitału w Kredobank SA. Pozostałe odpisy na dzień bilansowy dotyczyły między innymi należności od odbiorców – 20.803 tys. zł oraz rozrachunków z tytułu kart – 7.630 tys. zł.

12. Zobowiązania wobec innych banków

Saldo pozycji zobowiązania wobec banków wzrosło na dzień bilansowy o 2.074.997 tys. zł (57%) i składało się z następujących pozycji:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Depozyty innych banków	2.835.727	1.436.677	1.399.050	97
Otrzymane kredyty i pożyczki	2.656.004	2.049.276	606.728	30
Inne depozyty z rynku pieniężnego	115.171	43.502	71.669	165
Rachunki bieżące	92.550	95.000	(2.450)	(3)
Razem	5.699.452	3.624.455	2.074.997	57

Wzrost salda otrzymanych kredytów i pożyczek został tylko w nieznacznym stopniu spowodowany zaciągnięciem nowych zobowiązań (na kwotę 25.000 tys. zł). W przeważającym stopniu wpływ na zwiększenie wartości pozycji miał wzrost kursu franka szwajcarskiego, który jest walutą, w jakiej Bank zaciągnął większość (odpowiednio 84% według stanu na 31 grudnia 2008r. oraz 67% na 31 grudnia 2007) kredytów i pożyczek walutowych.

Na dzień bilansowy 55% salda stanowią zobowiązania walutowe (84% na 31 grudnia 2007r.).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

13. Pochodne instrumenty finansowe

Na dzień bilansowy saldo zobowiązań z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych wyniosło 6.150.337 tys. zł i w porównaniu do końca 2007r. uległo zwiększeniu o 4.870.072 tys. zł (380%).

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Swapy stopy procentowej	5.070.104	1.159.941	3.910.163	337
- w tym CIRS	2.391.272	200.717	2.190.555	1.091
Opcje walutowe				
i opcje na akcje	585.414	16.424	568.990	3.464
Walutowe				
transakcje terminowe	494.759	103.507	391.252	378
Inne	60	393	(333)	(85)
Razem	6.150.337	1.280.265	4.870.072	380

Wzrost salda spowodowany był głównie przez zwiększenie wartości ujemnej wyceny transakcji walutowych. Bank stosując zasadę zamykania większości transakcji zawieranych z klientami na zasadzie „back-to-back” zawierał na rynku międzybankowym transakcje przeciwstawne do oferowanych klientom opcji i walutowych transakcji terminowych.

Jednocześnie Bank zabezpieczał swój portfel kredytów walutowych przy wykorzystaniu transakcji walutowy swap stopy procentowej (CIRS). Wzrost ujemnej wyceny tych transakcji o 337% względem 31 grudnia 2007r. jest spowodowany zwiększeniem wolumenu zawartych transakcji w związku z powiększeniem portfela kredytów walutowych oraz z deprecjacją złotego w drugiej połowie 2008r.

14. Zobowiązania wobec klientów

Wartość zobowiązań wobec klientów na dzień bilansowy uległo zwiększeniu w stosunku do końca 2007r. o 16.641.467 (20%):

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Zobowiązania wobec osób fizycznych	75.413.447	65.288.555	10.124.892	16
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	19.164.051	15.238.884	3.925.167	26
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	7.279.432	4.688.024	2.591.408	55
Razem	101.856.930	85.215.463	16.641.467	20

Strategią Banku w 2008r. było powiększanie bazy depozytowej. Cel ten był realizowany poprzez intensywne działania marketingowe skierowane głównie do klienta detalicznego i wprowadzenie do oferty nowych wysokooprocentowanych produktów (lokaty 9-12-15, lokaty Progresja, nowych lokat trzymiesięcznej i sześciomiesięcznej oraz tzw. MaxLokaty).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

14. Zobowiązania wobec klientów (cd.)

Powyżej opisane działania znalazły odzwierciedlenie we wzroście w ciągu badanego roku bazy depozytowej o 20%, która na dzień 31 grudnia 2008r. wyniosła 101.856.930 tys. zł. Udział Banku w łącznej kwocie zobowiązań wobec klientów sektora bankowego (z uwzględnieniem banków spółdzielczych) wyniósł 18%.

Na dzień 31 grudnia 2008r. wartość wskaźnika depozytów do kredytów brutto uległa poprawie i wynosiła 101% (na koniec roku poprzedniego wyniósł on 111%).

Na dzień bilansowy 6% salda stanowiły zobowiązania w walutach obcych (7% na 31 grudnia 2007r.). 60% zobowiązań wobec klientów stanowią zobowiązania z kontraktową datą wymagalności do 1 miesiąca (72% na koniec 2007r.).

15. Zobowiązania podporządkowane

Na saldo zobowiązań podporządkowanych na dzień 31 grudnia 2008r. składała się wycena obligacji podporządkowanych wyemitowanych przez Bank w 2007r. o łącznej wartości nominalnej 1.600.700 tys. zł i terminie wykupu 30 października 2017r.

Obligacje zostały wyemitowane na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach i przeznaczone na podwyższenie funduszy uzupełniających Banku na podstawie art. 127 par.3 pkt lit b ustawy Prawo bankowe. Wycena obligacji na 31 grudnia w stosunku do 2007r. zmieniła się o 3.870 tys. zł w wyniku wzrostu wartości odsetek naliczonych niezapadłych w rezultacie wzrostu stopy oprocentowania obligacji do 7,88% (6,35% na 31 grudnia 2007r.).

Zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Bankowego nr 91 z dnia 5 grudnia 2007r. Bank zaliczył na dzień bilansowy wartość nominalną przeprowadzonej emisji obligacji podporządkowanych w wysokości 1.600.700 tys. zł. w całości do funduszy własnych Banku uzupełniających w rozumieniu art. 127 par.3 pkt 2 lit b ustawy Prawo bankowe.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

16. Pozostałe zobowiązania

Saldo pozostałych zobowiązań na dzień bilansowy wynosiło 1.355.396 tys. zł i spadło w stosunku do 2007r. o 5%. Na kwotę ta składały się następujące pozycje:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Koszty do zapłacenia	213.723	198.251	15 472	8
Przychody pobierane z góry	178.246	197.154	(18 908)	(10)
Inne zobowiązania, w tym:	963.427	1 025 916	(62 489)	(6)
rozliczenia międzybankowe	241.034	164 641	76 393	46
rozliczenia w operacjach papierami wartościowymi	205.896	322 897	(117 001)	(36)
rozliczenia publiczno-prawne	116.903	131 650	(14 747)	(11)
zobowiązania z tytułu działalności dewizowej	76.854	64 176	12 678	20
rozliczenia instrumentów finansowych	57.764	17 447	40 317	231
zobowiązania w zakresie działalności inwestycyjnej i gospodarki własnej	51.164	33 525	17 639	53
rozliczenie zakupu maszyn i urządzeń	34.465	58 328	(23 863)	(41)
zobowiązania wobec dostawców	29.308	28 209	1 099	4
zobowiązania wobec UOKiK	22.310	16 597	5 713	34
zobowiązania z tytułu operacji z podmiotami niefinansowymi	9.947	66 083	(56 136)	(85)
zobowiązania z tytułu kart płatniczych	4.815	41 120	(36 305)	(88)
pozostałe	112.967	81 243	31 724	39
Razem	1 355 396	1 421 321	(65 925)	(5)

Spadek salda został spowodowany przede wszystkim niższymi zobowiązaniami z tytułu rozliczeń w operacjach papierami wartościowymi -spadek o 117.001 tys. zł (tj.36%) w porównaniu do 31 grudnia 2007r. oraz spadkiem o 56.136 tys. zł (tj.85%) zobowiązania z tytułu operacji z podmiotami niefinansowymi.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

17. Rezerwy

W skład salda rezerw na dzień na 31 grudnia 2008r. wchodziły następujące pozycje:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Rezerwa na świadczenia emerytalno-rentowe oraz nagrody jubileuszowe	364.945	320.757	44.188	14
Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	77.782	27.624	50.158	182
Rezerwa na sprawy sporne	6.841	6.841	-	-
Inne rezerwy	111.785	97.823	13.962	14
Razem	561.353	453.045	108.308	24

Wzrost salda rezerw na koniec 2008 roku wynikał przede wszystkim z utworzenia rezerwy na bezwarunkowe zobowiązania pozabilansowe w wysokości 77.782 tys. zł. Wpływ na wzrost rezerw miało także dotworzenie rezerw aktuarialnych na zobowiązania wobec pracowników w wysokości 46.609 tys. zł. Zmiana ta była skutkiem zmniejszenia stosowanej do wyliczania rezerwy stopy dyskontowej, ze względu na spadek rynkowych stóp procentowych. Aktualizacja wartości rezerw nastąpiła na podstawie kalkulacji niezależnego aktuarusza, na podstawie raportu z lutego 2009r. Raport został przygotowany w oparciu o salda na dzień bilansowy.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

18. Kapitały własne

Zmiany kapitałów własnych w badanym roku pokazuje poniższa tabela:

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Kapitały rezerwowe	Pozostałe kapitały	Niepodziel ony wynik finansowy	Zysk netto	RAZEM
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
31.12.2007r.	1.000.000	5.591.995	(42.445)	1.070.000	1.390.000	8.009.550	-	2.719.991	11.729.541
Zmiana wartości instrumentów dostępnych do sprzedaży									
pomniejszona o									
podatek odroczony	-	-	8.571	-	-	8.571	-	-	8.571
Zysk netto 2008 r.	-	-	-	-	-	-		2.881.260	2.881.260
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	2.719.991	(2.719.991)	
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	1.624.991	-	-	5.000	1.629.991	(1.629.991)	-	-
Podział zysku z przeznaczeniem na dywidendę	-	-	-	-	-	-	(1.090.000)	-	(1.090.000)
31.12.2008r.	1.000.000	7.216.986	(33.874)	1.070.000	1.395.000	9.648.112	-	2.881.260	13.529.372

Handwritten signature/initials

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

18. Kapitały własne (cd.)

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego w dniu 20 maja 2008r. podjęło uchwałę dotyczącą podziału zysku za 2007 rok w wysokości 2.719.991 tys. zł przeznaczając 1.624.991 tys. zł na podwyższenie kapitału zapasowego, 5.000 tys. zł na pozostałe kapitały rezerwowe oraz 1.090.000 tys. zł na wypłatę dywidendy.

Na dzień 31 grudnia 2008r. kapitał akcyjny Banku wyniósł 1.000.000 tys. zł i składał się z 1.000.000.000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym:

- 510.000.000 akcji imiennych serii A;
- 105.000.000 akcji imiennych serii B;
- 385.000.000 akcji na okaziciela serii C .

Fundusze własne Banku, wyliczone zgodnie z ustawą Prawo Bankowe oraz Uchwałą Nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego, wyniosły 12.389.193 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r. (na dzień 31 grudnia 2007r.: 9.543.342 tys. zł) i były wyższe o 3.559.517 tys. zł od całkowitego wymogu kapitałowego, który wyniósł na dzień bilansowy 8.821.840 tys. zł (6.431.473 tys. zł na 31 grudnia 2007r.). Współczynnik wypłacalności ukształtował się na poziomie 11,24% (11,87% na 31 grudnia 2007r.)

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Rachunek zysków i strat za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008r.

19. Wynik z tytułu odsetek

Wynik z tytułu odsetek wzrósł w 2008r. o 1.464.976 tys. zł (33%):

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Przychody odsetkowe:	8.646.426	6.245.091	2.401.335	38
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	7.296.124	4.859.524	2.436.600	50
Przychody z tytułu papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	433.975	549.200	(115.225)	(21)
Przychody z tytułu lokat w innych bankach	389.275	490.256	(100.981)	(21)
Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych	355.460	249.718	105.742	42
Przychody od Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu dopłat do kredytów	92.486	67.482	25.004	37
Z tytułu papierów handlowych	64.046	24.527	39.519	161
Inne	15.060	4.384	10.676	244
Koszty odsetkowe:	(2.678.343)	(1.741.984)	(936.359)	54
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	(2.496.984)	(1.572.859)	(924.125)	59
Koszty z tytułu depozytów innych banków	(60.771)	(106.663)	45.892	(43)
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych	(115.315)	(17.511)	(97.804)	559
Inne	(5.273)	(44.951)	39.678	(88)
Wynik z tytułu odsetek	5.968.083	4.503.107	1.464.976	33

Wzrost przychodów odsetkowych o kwotę 2.401.335 tys. zł (38%) w 2008r. był spowodowany głównie wyższymi niż w 2007r. przychodami odsetkowymi od udzielonych kredytów i pożyczek dla klientów - wzrost o 2.436.600 tys. zł (tj. 50%). Był to rezultat przede wszystkim wzrostu portfela kredytowego Banku (komentarz 6).

Dynamika wzrostu kosztów odsetkowych była wyższa od przychodów i wyniosła 54%, co przełożyło się na wzrost kosztów odsetkowych o 936.359 tys. zł w 2008r., z czego 924.125 tys. zł dotyczyło odsetek płatnych z tytułu zobowiązań wobec klientów.

Marża odsetkowa liczona jako stosunek wyniku z tytułu odsetek do przychodów z tytułu odsetek wyniosła w 2008r. 69% (72% w 2007r.). Był to efekt między innymi zmniejszenia się rynkowych marż kredytowych oraz wyższej ceny finansowania zewnętrznego, szczególnie w ostatnim kwartale 2008r.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

20. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2.813.078	2.648.092	164.986	6
Z tytułu kart płatniczych	848.610	701.759	146.851	21
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	780.759	748.760	31.999	4
Z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	313.309	262.635	50.674	19
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	225.063	202.260	22.803	11
Z tytułu operacji kasowych	188.345	203.871	(15.526)	(8)
Z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych (w tym opłaty za zarządzanie)	159.570	240.330	(80.760)	(34)
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	43.873	87.699	(43.826)	(50)
Z tytułu masowych operacji zagranicznych	41.181	36.878	4.303	12
Z tytułu dystrybucji znaków wartościowych	21.738	28.523	(6.785)	(24)
Inne	190.630	135.377	55.253	41
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(680.263)	(654.320)	(25.943)	4
Z tytułu kart płatniczych	(348.243)	(283.868)	(64.375)	23
Z tytułu usług akwizycyjnych	(134.773)	(129.001)	(5.772)	4
Z tytułu ubezpieczeń kredytów	(94.140)	(155.707)	61.567	(40)
Z tytułu prowizji za usługi operacyjne innych banków	(8.112)	(9.264)	1.152	(12)
Z tytułu prowizji zapłaconych PPUP	(5.240)	(5.735)	495	(9)
Inne	(89.755)	(70.745)	(19.010)	27
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2.132.815	1.993.772	139.043	7

W porównaniu do 2007r. wynik z tytułu opłat i prowizji w bieżącym roku obrotowym wzrósł o 139.043 tys. zł (7%).

Przychody z tytułu prowizji i opłat w 2008r. uległy zwiększeniu o 164.986 tys. zł. Wzrost w 2008r. wynikał głównie z wyższych o 146.851 tys. zł (21%) przychodów z tytułu kart płatniczych. Ponadto znacząco w badanym roku wzrosły przychody z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek - wzrost o 50.674 tys. zł (tj.19%) w wyniku wzrostu portfela kredytowego. Prowizje te są rozliczane liniowo w czasie i dotyczą głównie udzielonych gwarancji i poręczeń, kredytów w rachunkach bieżących, kredytów obrotowych i innych produktów kredytowych, które nie posiadają określonego harmonogramu spłaty, w związku, z czym nie podlegają rozliczaniu według efektywnej stopy procentowej.

Saldo kosztów z tytułu prowizji i opłat w 2008r. wzrosło w porównaniu do 2007r. o 25.943 tys. zł. Wzrost ten był spowodowany głównie zwiększeniem o 64.375 tys. zł kosztów prowizyjnych z tytułu kart płatniczych. Koszty te są związane z prowizjami na rzecz organizacji kartowych (VISA, MasterCard i Polcard).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

21. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend w 2008r. wyniosły 130.896 tys. zł i były o 78.783 tys. zł (151%) wyższe niż w 2007r. Na kwotę ta składały się przede wszystkim dywidendy wypłacone przez PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA - 92.250 tys. zł, VISA - 18.013 tys. zł i Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. - 16.627 tys. zł.

22. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Strata na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wzrosła o 118.684 tys. zł w 2008r. (155%) w porównaniu do roku ubiegłego:

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Instrumenty pochodne	(158.013)	260.798	(418.811)	(161)
Instrumenty dłużne	(31.774)	(337.827)	306.053	(91)
Instrumenty kapitałowe	(5.716)	291	(6.007)	(2.064)
Pozostałe	73	(8)	81	(1.013)
Razem	(195.430)	(76.746)	(118.684)	155

Pozycja „instrumenty pochodne” zawiera wynik zrealizowany i wycenę instrumentów pochodnych za wyjątkiem walutowych swapów stopy procentowej (CIRS), których wycena i wynik ujmowane są w wyniku z pozycji wymiany. Strata odniesiona w 2008r. jest efektem negatywnej wyceny instrumentów pochodnych (komentarz 4 i 13).

Pozycja „instrumenty dłużne” obejmuje wynik zrealizowany na sprzedaży oraz wycenę papierów dłużnych klasyfikowanych jako wyznaczone do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

23. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 734.567 tys. zł w 2008r. i zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i zobowiązań w walucie obcej oraz wycenę do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych (FX forward, FX swap i CIRS). W porównaniu do 2007r. wynik z pozycji wymiany wzrósł o 211.874 tys. zł (41%).

Wzrost wyniku był spowodowany głównie znaczącym przyrostem w 2008r. wartości portfela kredytów walutowych (komentarz 6), który został spowodowany dużym wolumenem sprzedanych kredytów walutowych w 2008r. oraz deprecjacją polskiej waluty w ostatnim kwartale 2008 r. Różnice kursowe z tytułu rewaluacji aktywów i zobowiązań w walucie obcej wzrosły w badanym roku ponad 11-krotnie i wyniosły 2.942.413 tys. zł (267.248 tys. zł w 2007 r.). Wzrost ten został ograniczony poprzez wynik ujemnej wyceny instrumentów pochodnych, głównie walutowych swapów stopy procentowej (CIRS), wykorzystywanych przede wszystkim w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej i walutowym, na kwotę 2.207.846 tys. zł (wycena dodatnia w kwocie 255.445 tys. zł w 2007 r.).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

24. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne w 2008r. wyniosły 160.736 tys. zł i składały się z następujących pozycji:

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	31.150	19.469	11.681	60
Przychody uboczne	22.849	23.842	(993)	(4)
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	6.130	17.555	(11.425)	(65)
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych	3.746	-	3.746	-
Inne	96.861	79.741	17.120	21
Razem	160.736	140.607	20.129	14

W pozycji inne na dzień bilansowy wykazano między innymi zwrot kosztów windykacji lub innych kosztów związanych z zarządzaniem wierzytelnościami trudnymi (w łącznej wysokości 44.940 tys. zł) oraz przychody z tytułu rozwiązyanych przed terminem przez klienta umów lokat terminowych w kwocie 25.755 tys. zł.

Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne dotyczą należności, które w okresach poprzednich zostały usunięte z ewidencji bilansowej, natomiast w okresie bieżącym zostały sprzedane lub zostały odzyskane (np. spłata pomimo przedawnienia).

25. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne w 2008r. wyniosły 114.689 tys. zł i składały się z następujących pozycji:

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	(46.368)	(17.322)	29.046	(168)
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(13.152)	(14.460)	1.308	(9)
Koszty przekazanych darowizn	(4.353)	(7.123)	2.770	(39)
Koszty uboczne Banku	(5.399)	(4.224)	(1.175)	28
Koszty budowy środków trwałych oraz nakłady na wartości niematerialne	(426)	(4.013)	3.587	(89)
bez efektu gospodarczego	(44.991)	(37.409)	(7.582)	(20)
Inne	(44.991)	(37.409)	(7.582)	(20)
Razem	(114.689)	(84.551)	(30.138)	36

Wzrost pozostałych kosztów operacyjnych wynikał głównie ze wzrostu kosztów utworzonych odpisów aktualizujących inne należności.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

26. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Wynik z tytułu odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości był ujemny (nadwyżka utworzonych odpisów nad rozwiązzanymi) i wyniósł 1.148.930 tys. zł w 2008r. - wzrost salda ujemnego w porównaniu do 2007r. o 1.103.982 tys. zł:

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys.zł	tys.zł	tys. zł	(%)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(763.932)	(116.076)	(647.856)	558
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	(261.050)	(10.666)	(250.384)	2.347
Pozostałe	(126.308)	13.663	(139.971)	(1.024)
Aktywa finansowe	2.796	2.481	315	13
Rzeczowe aktywa trwałe	(436)	49.342	(49.778)	(101)
Wartości niematerialne	-	16.308	(16.308)	(100)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących	(1.148.930)	(44.948)	(1.103.982)	2.456

Na zmianę salda w 2008r. najbardziej istotny wpływ miał wzrost odpisów z tytułu utraty wartości kredytów gospodarczych - wzrost o 387.823 tys. zł (tj.528%) oraz konsumpcyjnych - wzrost o 171.671 tys. zł (tj.74%). Szczegółowe informacje na temat jakości portfela kredytowego zamieszczono w komentarzu 6.

Dodatkowo w 2008 r. Bank utworzył odpis z tytułu utraty wartości spółki zależnej Kredobank SA na kwotę 356.101 tys. zł (z czego 48.737 tys. zł dotyczyło niezarejestrowanego na dzień bilansowy podwyższenia kapitału w Kredobank SA i jest prezentowane w pozycji „Pozostałe” w tabeli powyżej). Zaangażowanie Banku Kredobank SA opisano szerzej w komentarzu 8 oraz 11. Wpływ opisanego dotworzenia odpisów został częściowo zniwelowany poprzez rozwiązania odpisów na spółki stowarzyszone: Bank Pocztowy SA w wysokości 33.500 tys. zł oraz Kolej Gondolową Jaworzyna Krynicka SA w wysokości 13.851 tys. zł.

Na różnicę pomiędzy zmianą odpisu w odniesieniu do bilansowego salda kredytów i pożyczek udzielonych klientom w wysokości 293.812 tys. zł a kosztem odpisów z tytułu utraty wartości tych ekspozycji rozpoznanych w rachunku wyników o wartości 763.932 tys. zł wynika przede wszystkim z dokonanych przez Bank w badanym roku sprzedaży części portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom objętych odpisami aktualizującymi. Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu usunięcia ich wraz z aktywami z bilansu, co nie miało wpływu na wynik finansowy wyniosło w badanym roku 470.352 tys. zł.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

27. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne były wyższe w 2008r. o 283.824 tys. zł (8%) od kosztów poniesionych w 2007r.:

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Świadczenia pracownicze	(2.269.539)	(2.155.112)	(114.427)	5
Koszty rzeczowe	(1.270.174)	(1.138.944)	(131.230)	12
Amortyzacja	(361.382)	(323.755)	(37.627)	12
Podatki i opłaty	(51.415)	(53.930)	2.515	(5)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(16.737)	(13.682)	(3.055)	22
Razem	(3.969.247)	(3.685.423)	(283.824)	8

Na wzrost kosztów świadczeń pracowniczych w 2008r. złożyły się przede wszystkim wyższe o 104.771 tys. zł (6%) koszty wynagrodzeń, które wyniosły 1.896.469 tys. zł w 2008 r.

W roku 2008 wzrosły także koszty rzeczowe, głównie w wyniku wzrostu o 65.067 tys. zł kosztów promocji i reklamy (związanych z promocją licznych nowych produktów Banku) oraz kosztów utrzymania i wynajmu majątku trwałego o 30.407 tys. zł.

Wskaźniki efektywności Banku kształtowały się w badanym roku w sposób następujący:

	2008r. tys. zł	2007r. tys. zł
Ogólne koszty administracyjne	3.969.247	3.685.423
Średnioroczne zatrudnienie (w osobach)	30.113	31.305
Ogólne koszty administracyjne przypadające na 1 zatrudnionego	132	118
Zysk netto na 1 zatrudnionego	96	87

Wskaźnik kosztów do przychodów wyniósł za badany rok 45% (52% za 2007r). Jednocześnie znacząco zwiększył się zysk netto przypadający na 1 zatrudnionego (wzrost o 17% w stosunku do 2007r.). Ogólne koszty administracyjne w przeliczeniu na osobę wzrosły przede wszystkim ze względu na spadek zatrudnienia o 1.192 osoby, tj. o 3,8% (średniorocznie).

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

28. Podatek dochodowy

Całkowite obciążenie podatkowe w badanym roku wyniosło:

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Bieżące obciążenie podatkowe	(949.873)	(640.233)	(309.640)	48
Odroczony podatek dochodowy	133.283	33.079	100.204	303
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(816.590)	(607.154)	(209.436)	34
Obciążenie podatkowe wykazane w kapitale własnym	2.011	10.829	(8.818)	(81)
Razem	(814.579)	(596.325)	(218.254)	37

Efektywna stopa opodatkowania wyniosła 22% w 2008r. i była wyższa w porównaniu do roku ubiegłego o 4 p.p.

(a) Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony stanowi różnicę między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową. Na saldo podatku odroczonego składały się różnice przejściowe ujemne i dodatnie:

	Bilans 31.12.2008r. tys. zł	Bilans 31.12.2007r. tys. zł	Rachunek zysków i strat tys. zł
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego			
Odsetki skapitalizowane od kredytów mieszkaniowych w sytuacji normalnej	258.759	277.827	(19.068)
Odsetki naliczone od należności	100.892	99.944	948
Odsetki od papierów wartościowych	44.113	28.126	15.987
Wycena papierów wartościowych, w tym:	11.486	1.901	x
- odniesiona na wynik	6.365	705	5.660
- odniesiona na kapitał	5.121	1.196	x
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowego majątku trwałego	196.000	133.926	62.074
Pozostała wartość dodatnich różnic przejściowych	3.597	2.804	793
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	614.847	544.528	66.394

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

28. Podatek dochodowy

(a) Podatek dochodowy odroczony (cd.)

	Bilans 31.12.2008r. tys. zł	Bilans 31.12.2007r. tys. zł	Rachunek zysków i strat tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego:			
Odsetki naliczone od zobowiązań	223.004	138.252	84.752
Wycena papierów wartościowych,			
w tym:	27.825	33.217	x
- odniesiona na wynik	14.759	22.065	(7.306)
- odniesiona na kapitał	13.066	11.152	x
Korekta wyceny ESP	166.449	149.499	16.950
Odpisy z tytułu utraty wartości	159.789	79.193	80.596
Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	110.037	88.874	21.163
Wycena instrumentów pochodnych	77.734	62.331	15.403
Pozostałe	16.812	28.693	(11.881)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	781.650	580.059	199.677
Podatek odroczony netto	166.803	35.531	133.283

W związku z wystąpieniem nadwyżki różnic ujemnych nad dodatnimi Bank na koniec 2008r. rozpoznał aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 166.803 tys. zł (35.531 tys. zł na koniec 2007r.)

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

28. Podatek dochodowy (cd.)

(b) Podatek dochodowy bieżący

W bieżącym roku obrotowym podatek dochodowy kalkulowany był według stawki 19% w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie przepisów MSSF zatwierdzonych przez UE, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu.

	2008r.	2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Zysk brutto	3.697.850	3.327.145	370.705	11
Podatek bieżący według stawki 19%	(702.592)	(632.158)	(70.434)	11
Trwałe różnice pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania, w tym:	(114.506)	24.345	(138.851)	(570)
- Pozostałe koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(19.593)	(19.169)	(424)	2
- Utworzenie odpisu na Kredobank SA	(67.659)	-	(67.659)	-
- Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów oraz dodatnia aktualizacja wartości, nie stanowiące przychodów/kosztów podatkowych	(57.138)	30.413	(87.551)	(268)
- Inne przychody wolne od opodatkowania	5.294	3.366	1.928	57
- Przychody z tytułu dywidend	21.140	9.901	11.239	114
- Pozostałe	3.450	(166)	3.616	(2.178)
Inne różnice pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym darowizny	508	659	(151)	(23)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	(816.590)	(607.154)	(209.436)	34

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

29. Pozycje pozabilansowe

Wartość pozycji pozabilansowych na dzień bilansowy zaprezentowano w tabeli:

	31.12.2008r.	31.12.2007r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, w tym:	30.756.418	28.515.534	2.240.884	8
Finansowanie udzielone	26.196.875	24.298.778	1.898.097	8
Udzielone gwarancje i poręczenia – wartość nominalna	4.559.543	4.216.756	342.787	8
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, w tym:	3.829.183	3.985.062	(155.879)	(4)
Otrzymane gwarancje i poręczenia	3.370.219	3.444.213	(73.994)	(2)
Pozostałe	458.964	540.849	(81.885)	(15)

Wzrost zobowiązań pozabilansowych udzielonych o 2.240.884 tys. zł (8%) został spowodowany wzrostem zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania o 1.898.097 tys. zł (8%) oraz zwiększeniem wartości nominalnej udzielonych gwarancji i poręczeń o 342.787 tys. zł (8%).

Zobowiązania pozabilansowe otrzymane uległy w 2008r. zmniejszeniu o 155.879 tys. zł.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta

- (a) Zarząd Banku przedstawił w toku badania żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia oraz przedłożył oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych i wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych, a także poinformował o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po dniu bilansowym do dnia złożenia oświadczenia.
- (b) Zakres badania nie był ograniczony.
- (c) Bank posiadał aktualną, zatwierdzoną przez Zarząd dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości. Przyjęte przez Bank zasady rachunkowości były dostosowane do jego potrzeb i zapewniały wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku, przy zachowaniu zasady ostrożności. Została zachowana ciągłość stosowanych zasad w stosunku do okresu ubiegłego.
- (d) Bilans zamknięcia na koniec ubiegłego roku obrotowego, został, we wszystkich istotnych aspektach, prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych jako bilans otwarcia bieżącego okresu.
- (e) Dokonaliśmy oceny prawidłowości funkcjonowania systemu księgowości. Naszej ocenie podlegały w szczególności:
- prawidłowość dokumentacji operacji gospodarczych,
 - rzetelność, bezbłędność i sprawdzalność ksiąg rachunkowych, w tym także prowadzonych za pomocą komputera,
 - stosowane metody zabezpieczania dostępu do danych i systemu ich przetwarzania za pomocą komputera,
 - ochrona dokumentacji księgowej, ksiąg rachunkowych i sprawozdania finansowego.
- Ocena ta, w połączeniu z badaniem wiarygodności poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego daje podstawę do wyrażenia ogólnej, całościowej i bez zastrzeżeń opinii o prawidłowości i rzetelności tego sprawozdania. Nie było celem naszego badania wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania wyżej wymienionego systemu.
- (f) Informacja dodatkowa przedstawia wszystkie istotne informacje wymagane przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską.
- (g) Sprawozdanie z działalności Banku uwzględnia zagadnienia wymagane przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 209 poz. 1744). Informacje finansowe w nim zawarte są zgodne z informacjami przedstawionymi w sprawozdaniu finansowym.
- (h) Inwentaryzacja aktywów oraz kapitału własnego i zobowiązań została przeprowadzona oraz rozliczona zgodnie z Ustawą o rachunkowości, a jej wyniki ujęto w księgach rachunkowych roku badanego.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta (cd.)

- (i) Podczas badania nie stwierdzono żadnych istotnych przypadków naruszenia prawa, które mogłyby mieć wpływ na sprawozdanie finansowe.
- (j) Wysokość wskaźników istotności została określona przez nas na etapie planowania. Poziomy istotności określają granice, do których ujawnione uchybienia mogą bez szkody dla jakości sprawozdania finansowego i prawidłowości stanowiących podstawę ksiąg rachunkowych, nie być korygowane, gdyż zaniechanie takich korekt nie spowoduje wprowadzenia w błąd czytelnika sprawozdania finansowego. Istotność wyraża cechy ilościowe, jak i jakościowe badanych pozycji i dlatego też różni się ona w stosunku do różnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat. Ze względu na złożoność i liczbę przyjętych przy badaniu wskaźników istotności zawarte są one w dokumentacji z badania.
- (k) Całkowity wymóg regulacyjny wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych wyniósł na dzień bilansowy 8.821.840 tys. zł. Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2008r. wyniósł 11,24%. Na dzień bilansowy Bank stosował się do obowiązujących norm ostrożnościowych we wszystkich istotnych aspektach.
- (l) Sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający zostało zbadane przez innego biegłego rewidenta. Biegły rewident wydał opinię bez zastrzeżeń.
- (m) Sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2007r. zostało zatwierdzone uchwałą nr 4/2008 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 20 maja 2008r. oraz złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w Warszawie w dniu 11 czerwca 2008r. i ogłoszone w Monitorze Polskim B numer 1033 w dniu 30 lipca 2008r.

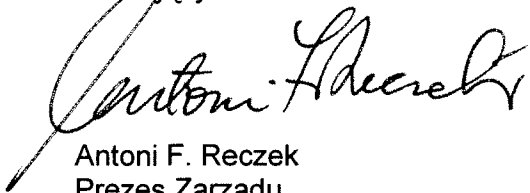
VI. Informacje i uwagi końcowe

Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem sprawozdania finansowego Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski SA z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Puławskiej 15 (zwanej dalej „Bankiem”). Badaniu podlegało sprawozdanie finansowe obejmujące:

- (a) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2008r., który po stronie aktywów oraz kapitału własnego i zobowiązań wykazuje sumę 131.244.827 tys. zł;
- (b) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r. wykazujący zysk netto w kwocie 2.881.260 tys. zł;
- (c) zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 1.799.831 tys. zł;
- (d) rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r. wykazujący wypływy pieniężne netto w kwocie 945.615 tys. zł;
- (e) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd Banku oraz osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych dnia 3 kwietnia 2009r. Raport powinien być odczytywany wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA z dnia 8 kwietnia 2009r. dotyczącą wyżej opisanego sprawozdania finansowego. Opinia o sprawozdaniu finansowym wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość sprawozdania finansowego.

Działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i przeprowadzający badanie:

Antoni F. Reczek
Prezes Zarządu
Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90011/503

Spółka wpisana na listę podmiotów
uprawnionych do badania sprawozdań
finansowych pod numerem 144

Warszawa, 8 kwietnia 2009r.